

Yhteishaun huoltajailta

Perusopetuksen jälkeinen yhteishaku ja
toiselle asteelle siirtyminen 2026

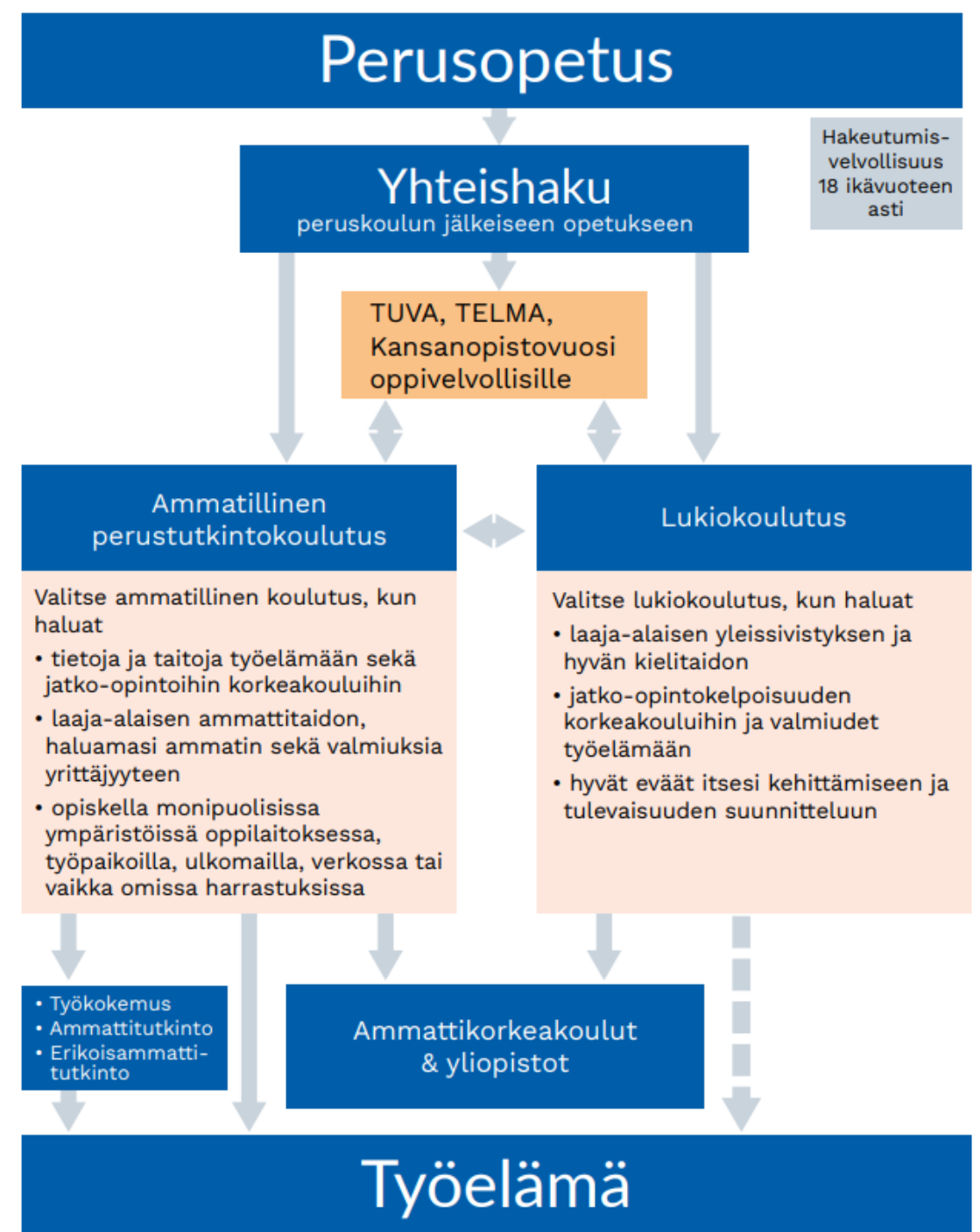
Veera Vainio ja Johanna Ihanus

Jatko-opintomahdollisuudet perusopetuksen jälkeen

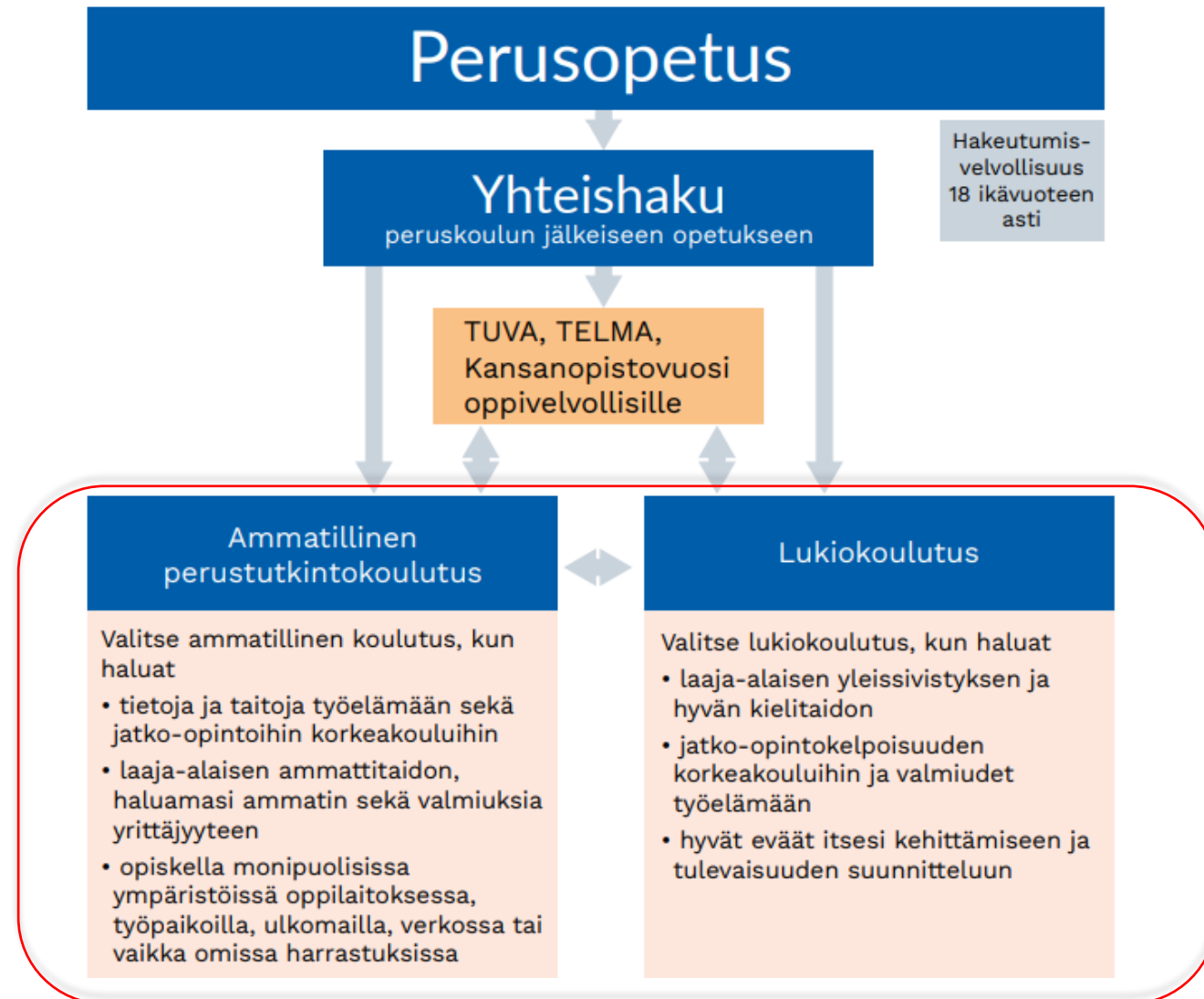
Suomen koulutusjärjestelmä

- Opintopolku.fi -sivulla:

<https://opintopolku.fi/konfo/fi/sivu/suomen-koulutusjarjestelma>

Toisella asteella koulutus johtaa tutkintoon

Perusopetuksen jälkeisen koulutuksen yhteishaussa voi hakea

- Lukioon
- Ammatilliseen perustutkintokoulutukseen
- Vaativan erityisen tuen perusteella järjestettävään ammatilliseen koulutukseen
- Tutkintoon valmentavaan koulutukseen (TUVA)
- Työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaan koulutukseen (TELMA)
- Kansanopistojen oppivelvollisille suunnatuille vapaan sivistystyön linjoille (Opistovuosi oppivelvollisille)

Huom! Yhteishaussa voi hakea kaikkialle Suomessa

Oppivelvollisuus

- Oppivelvollisuus jatkuu 18 ikävuoteen saakka tai siihen asti, kunnes nuori on suorittanut toisen asteen koulutuksen.
- Oppivelvollisuuslain (1214/2020) 10 §:n mukaan oppivelvollisen on hakeuduttava koulutukseen ennen perusopetuksen viimeisen vuosiluokan päättymistä.
- Hakeutumisvelvollisuus jatkuu, jos oppivelvollinen ei saa tai vastaanota opiskelupaikkaa.
- Oppivelvollisen huoltajan on huolehdittava siitä, että oppivelvollinen suorittaa oppivelvollisuuden.

Oppivelvollisuuslaki: <https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2020/20201214>

Lisätietoja: <https://okm.fi/kysymyksia-ja-vastauksia-oppivelvollisuudesta>

Perusopetuksen jälkeisen yhteishaun aikataulu

- **Ti 17.2. – ti 17.3.2026 päättyen klo 15.00**
- Hakuosoite: www.opintopolku.fi
- Mahdolliset pääsy- ja soveltuvuuskokeet huhti-toukokuussa 2026
- Tulokset aikaisintaan to 11.6.2026
- Opiskelupaikka on otettava vastaan viimeistään to 25.6.2026
- Varasijoilta hyväksyminen päättyy 14.8.2026

Huoltajan kuuleminen yhteishakua varten

- Yhteishakulomakkeen voi täyttää joko koulussa tai kotona. Kun yhteishaku tehdään koululla, hakemuksen täyttämässä auttaa oma opo.
- **Huoltajaa kuullaan** yhteishaun aikana. Huoltajan kuulemisessa oppilas ja huoltaja valitsevat yhdessä, täyttääkö nuori **hakemuksen koululla vai kotona**.
- Huoltajan **kuulemislomake on Wilmassa** auki 7.1.– 4.2.2026 välillä. Lomakkeeseen kirjataan, tekeekö nuori hakunsa koululla vai kotona. Lomake toimii vain Wilman selainversiossa, ei Wilma-sovelluksessa.
 - Wilma > lomakkeet > Huoltajan kuuleminen perusopetuksen jälkeistä yhteishakua 2026 varten
 - muista painaa "tallenna lomake" – painiketta täyttämisen jälkeen
- Yhteishaku on **nuoren oma päätös**. Nuori valitsee itse hakukohteensa.

Yhteishakuun valmistautuminen

- Yhteishakuun valmistaudutaan koko yläkoulun ajan oppilaanohjauksessa (painottuen yhdeksänteen luokkaan).
 - Valmistautumiseen kuuluu mm. oppilaan omien mielenkiinnon kohteiden ja mahdollisuuksien kartoittaminen oppimisvalmiudet ja arvosanat huomioiden
- **Seitsemän kiinnostavan hakukohteen** miettiminen on tärkeää. Hakukohteet voivat olla sekä tutkintoon johtavia ammatillisia koulutuksia ja lukioita että muita oppivelvolliselle soveltuvia koulutuksia.
 - 1. hakukohteeksi laitetaan kaikkein kiinnostavin hakukohde
 - 6. ja 7. hakukohteet ns. varmistavia vaihtoehtoja ns. "turvaverkko"
 - Jos koulumenestyksen perusteella sisäänpääsy tutkintokoulutukseen vaikuttaa epävarmalta, kannattaa 7. hakukohteeksi harkita esim. TUVA-koulutusta
- Huoltajan tuki nuoren pohdinnoille ja valinnoille tärkeää.
- Opintopolku-järjestelmä saa keväällä päättöarvosanatiedot KOSKI-palvelusta

Hakutoivejärjestys on tärkeä

- Nuori tulee valituksi **ylimpään hakutoiveeseen, johon pisteet tai keskiarvo riittävät** → alemmat hakutoiveet peruuntuvat eikä niihin voi tulla valituksi, vaikka pisteet tai keskiarvo olisivat riittäneet.

Esimerkki: Nuori hyväksytään ensimmäiseen hakutoiveeseensa. Riippumatta siitä, ottaako hän paikan vastaan vai ei, hän ei voi enää tulla valituksi alempiin hakutoiveisiinsa.

- Ylempiin hakukohteisiin nuori jää varasijalle
 - Opiskelupaikan vastaanottaminen ei vaikuta varasijoihin. Vaikka nuori on ottanut opiskelupaikan vastaan, hän on edelleen varasijalla mahdollisille ylemmille hakutoiveille, joihin hän on valintakelpoinen.
- Hakuaikana nuori voi itse muuttaa ja vaihtaa hakutoiveita. **Hakuajan päätyttyä toiveita tai järjestystä ei voi muuttaa.**
- Nuoren oma suunnittelu ja suunnitelmaan sitoutuminen on tärkeää.

Mistä tietoa Espoon alueen hakuvaihtoehtoista?

- Ammatilliset oppilaitokset ja lukiot 2026-2027
- Painettu opas jaetaan kaikille Espoolaisille 9.-luokkien oppilaille

Hae perusopetuksen
jälkeisen koulutuksen
yhteishakuissa
17.2.–17.3.2026

ESPOO
ESBO

Ammatilliset oppilaitokset ja lukiot 2026–2027

PERUSOPETUKSEN JÄLKEINEN YHTEISHAKU 2026
ESPOO KAUNIAINEN KIRKKONUMMI

Mistä vielä lisää tietoa hakuvaihtoehtoista?

- <https://www.espoo.fi/fi/tietoa-yhteishausta>
- Lähialueen koulutuksista lisäksi tietoja:
[Espoon hae lukioon -sivu](#) sekä [esittelyjen soittolista](#)
[Omnian yhteishaku-sivu](#) sekä [esittelyjen soittolista](#)
- Lukioden ja ammattioppilaitosten infotilaisuudet
- Oppilaitosten kotisivut ja viralliset somekanavat
- Henkilökohtainen ohjaus, jota tarjoaa oman koulun opo.
- Keskiarvon- ja pisteidenlaskemista helpottamaan esim. [Opintopolun yhteishaun valintapistelaskuri](#)
- Haku ja valinta -raportti edellisestä toteutuneesta hausta [Vipunen.fi](#) Huom! Ei näytä tulospäivän pisteitä, vaan päivittyneet pisteet varasijojen aukeamisen myötä.
- www.opintopolku.fi (Opetushallitus) koko Suomen koulutustarjonta

Omatoiminen tutustuminen perusopetuksen jälkeisiin oppilaitoksiin

- Nuorella on mahdollisuus käydä tutustumassa oppilaitoksiin omatoimisesti **kaksi kertaa kouluajalla**.
- Opo ohjaa omatoimisten tutustumisten suunnittelua. (Oppilasryhmien mahdolliset tutustumiset toteutetaan erillisten ohjeiden mukaan.)
- Matkat tutustumiskohteisiin tulee hoitaa itsenäisesti, myös mahdolliset kulut. Mahdollista etätutustumisia varten tarvittavat laitteet ja ohjelmistot käytetään itsenäisesti.
- Opetusta on tutustumistilaisuuksien ajan omalla koululla lukujärjestyksen mukaan, mikäli muuta ei ilmoiteta. Tutustuminen merkitään oppilaalle Wilmaan vihreällä, "koulun muu toiminta".
- Iltapäivään sijoittuvan tutustumisen jälkeen koulupäivä päättyy, kun tutustuminen päättyy. Aamupäivän tutustumisten jälkeen koulupäivä päättyy koululla lukujärjestyksen mukaisesti. Kokopäivän tutustumisessa koulupäivä alkaa ja päättyy tutustumiskohteessa/etäyhteyden päätyttyä.
- Omatoimiset tutustumiset eivät ole pakollisia. Nuori vastaa itse siitä, ettei jää koulutyöstä jälkeen

Lukioiden omatoimiseen tutustumiseen tarvitaan huoltajan lupa

- Nuori suunnittelee opon ohjauksessa mahdollisen omatoimisen tutustumisen ja kirjaa sen Wilmassa lomakkeelle OMA OPISKELUSUUNNITELMANI
- **Huoltaja kuittaa luvan** omilla tunnuksillaan Wilman lomakkeella OMA OPISKELUSUUNNITELMANI >rullaa lomakkeen loppuun ja merkkää ”huoltajan suostumus”
- Opo viestittää Wilmassa kun luvan myöntäminen on ajankohtaista.
- Omalla ajalla voi osallistua niin moneen tutustumiseen kuin tahtoo ja on tarpeen.

Hakulomakkeen täyttämiseen ja hakuun tarvittavia tietoja

- Nuori voi valita, täyttääkö hakulomakkeen Vahvasti tunnistautuneena vai ei (Suomi.fi).
- Nuoren **sähköposti** on pakollinen tieto. **Nuori tarvitsee oman sähköpostiosoitteen joka toimii myös kesällä. Koulun antamaa sähköpostiosoitetta ei voi käyttää hakemisessa.**
- Lisäksi nuori voi ilmoittaa **huoltajan (1–2 huoltajaa) nimen, puhelinnumeron ja sähköpostin.**
- Hakulomakkeen täyttämisen lisäksi voidaan pyytää **liitteitä**, jos nuori hakee harkinnanvaraisessa valinnassa tai erityisoppilaitokseen. Ohjeet liitteiden toimittamiseen kerrotaan hakulomakkeella sekä nuorelle ja huoltajalle lähetettävässä sähköpostiviestissä. **Liitteiden toimittaminen on nuoren ja huoltajan vastuulla. Liitteet tulee toimittaa annettuun päivämäärään mennessä.**

Oma opintopolku ja Valpas- palvelu

Jos nuorella on verkkopankkitunnukset, mobiilivarmenne tai sähköinen henkilökortti, voi hän kirjautua Oma Opintopolku –palveluun osoitteessa opintopolku.fi.

Oma Opintopolku –palvelussa voi

- muuttaa hakutoiveita hakuaikana
- muokata hakutoiveisiin liittyvien kysymysten aiempia vastauksia
- muokata henkilötietoja myös hakuajan päätyttyä
- katsella koko hakemusta ja tulostaa sen
- nähdä valintojen tulokset
- ottaa opiskelupaikan vastaan (tai hylätä opiskelupaikan, jolloin paikkaa EI enää ole)

Huoltajat pääsevät kirjautumaan Valpas-palveluun, josta he voivat tarkastella huollettaviensa hakeutumista.

Linkki Valpas-palveluun: <https://opintopolku.fi/valpas/>

Lisätietoa hakulomakkeen täytöstä ja opintopolun käytöstä huoltajille

- Demolomake (auki 13.2. asti), jolla voi harjoitella yhteishakua
<https://opintopolku.fi/konfo/fi/>
- [Huoltajan muistilista](#)
- [Esittely hakulomakkeen täyttämisestä \(youtube.com\)](#)
- Ohjevideot opintopolun käytöstä
<https://opintopolku.fi/konfo/fi/sivu/ohjevideot>
- Opintopolun yhteishaun hakuneuvonta nuorille ja huoltajille on auki hakuaikana
sähköpostitse: neuvonta@opintopolku.fi
puhelimitse: 029 533 1010

Yhteishaun tulokset ja kesäohjaus

- Opo tiedottaa omia oppilaitaan keväällä, miten kesällä toimitaan ja milloin hän on kesällä tavoitettavissa.
- Päätös yhteishaun opiskelijavalinnoista ja paikan vastaanottaminen aikaisintaan to 11.6.2026
- Ilman opiskelupaikkaa jääneen nuoren on oltava yhteydessä peruskoulun opoon tulosten tultua.
- Oman opon jäätyä kesälomalle, Ohjaamotalosta saa tarpeen mukaan apua koko kesän.
<https://www.espoo.fi/fi/nuoret/ohjaamotalo>

Tärkeää muistaa yhteishaun hakulomakkeen täyttämisen jälkeen keväällä/kesällä

- Mahdollisista pääsy- ja soveltuvuuskokeista tulee kutsu nuoren omaan sähköpostiin (tai kirjepostina kotiin).
- Nuori vastaa (yhdessä huoltajan kanssa) osallistumisista pääsy- ja soveltuvuuskokeisiin.
- Yhteishaun tuloksista tulee tieto nuoren sähköpostiin.
- Nuori vastaa (yhdessä huoltajan kanssa) paikan vastaanottamisesta kesällä

Nuoren on tärkeä seurata aktiivisesti sähköpostiaan kevään/kesän aikana ja reagoida tarvittaessa viesteihin. Huoltajan tuki on tässä tärkeää.

Valintaperusteet

Pääsy- ja soveltuvuuskokeet sekä harkinnanvarainen
valinta

Valintaperusteet ammatilliseen tutkintoon 1/2

- 1–16 pistettä yleisestä koulumenestyksestä
- 1–8 pistettä painotettavista arvosanoista
- 2 pistettä ammatillista koulutusta koskevasta ensimmäisestä hakutoiveesta.
- 0–10 pistettä pääsy- ja soveltuvuuskokeesta

Lisäksi saat 6 pistettä hakuvuonna tai sitä edeltävänä vuonna suoritetusta perusopetuksesta tai tietyistä valmentavista koulutuksista.

Lähde: <https://opintopolku.fi/konfo/fi/sivu/perusopetuksen-jalkeisen-koulutuksen-yhteishaun-valintaperusteet>

2/2 Mikäli ammatilliseen koulutukseen hakijat saavat saman pistemäärän, asetetaan hakijat järjestykseen

- hakutoivejärjestyksen
- mahdollinen pääsy- tai soveltuvuuskokeesta saatava pistemäärän
- yleinen koulumenestyksen
- painotettavien arvosanojen mukaan

Tämän jälkeen, jos pistemäärä on edelleen sama, opiskelijat valitaan arpomalla.

Lähde:

<https://opintopolku.fi/konfo/fi/sivu/perusopetuksen-jalkeisen-koulutuksen-yhteishaun-valintaperusteet>

Pääsy –ja soveltuvuuskokeet ammatillisissa tutkinnoissa

- Kaikki hakijat saavat kutsun kokeisiin, jos koulutukseen järjestetään pääsy- ja soveltuvuuskoe.
- **Nuoren on seurattava omaa hakulomakkeelle ilmoittamaansa sähköpostia aktiivisesti.**
- **Jos pääsy- tai soveltuvuuskoe järjestetään, koulutukseen ei voi tulla valituksi, jos ei osallistu kokeeseen.**
- Jos nuori on hakenut useaan koulutukseen, hänet kutsutaan kokeeseen ylimpään hakutoiveeseen, jossa on koe. Pääsykoetulosta käytetään kaikissa vastaavissa koulutuksissa, joihin nuori hakenut.
- Jos nuori on hakenut useille eri aloille, on mahdollista, että hän saa kutsun useisiin kokeisiin.
- Pääsy- ja soveltuvuuskokeet voivat antaa lisäpisteitä koulutodistuksen lisäksi tai valinta voidaan tehdä pelkän pääsy- ja soveltuvuuskokeen perusteella
- **Nuoren ja huoltajan on tärkeä tarkistaa mahdolliset pääsy –ja soveltuvuuskokeet hakukohteiden valintaperusteista.** Tiedot kokeen sisällöstä, aikataulusta ja koepaikasta löytyy hakukohteen Valintaperusteet ja pääsykokeet otsikon alta Opintopolusta.

Lisätietoja: <https://opintopolku.fi/konfo/fi/sivu/perusopetuksen-jalkeisen-koulutuksen-yhteishaun-valintaperusteet>

Harkinnanvarainen valinta ammatillisessa koulutuksessa

- Koulutuksen järjestäjä voi erityisen syyn perusteella valita enintään 30% kuhunkin ammatillisen peruskoulutuksen valintayksikköön otettavista opiskelijoista valintapistemääristä riippumatta.
- Ammatillisiin hakutoiveisiin voi hakea harkinnanvaraisen valinnan kautta. Se edellyttää, että on jokin erityinen syy, johon haluaa vedota. Opiskelijaksi voidaan valita, jos nuorella
 - > on oppimisvaikeuksia
 - > sosiaaliset syyt edellyttävät sitä
 - > koulutodistus puuttuu (on keskeyttänyt peruskoulun),
 - > hakee ulkomaisella todistuksella
 - > kielitaito ei riitä tutkinnon suorittamiseen
 - > on yksilöllistetty oppimäärä sekä äidinkielessä että matematiikassa ja nämä oppimäärät on suoritettu ennen 1.8.2025 (tällöin mukana vain harkintaan perustuvassa valinnassa)
- Harkintaan perustuvassa valinnassa koulutuksen järjestäjä arvioi koulutustarpeen ja edellytykset suoriutua opinnoista. Koulutuksen järjestäjä voi pitää oppimisvalmiuksia mittaavan kokeen, jonka tarkoituksena on selvittää, onko hakijalla riittävät edellytykset opiskeluun.
- Harkintaan perustuvan valinnan perustelut (koulutodistukset, lausunnot ym.) on toimitettava **hakuaikana** suoraan hakukohteena olevaan oppilaitokseen, niiden toimittaminen on nuoren ja huoltajan vastuulla.
- Harkintaan perustuvasta valinnasta kannattaa keskustella oman koulun opon kanssa. Kannattaa olla yhteydessä myös suoraan hakukohteena olevaan oppilaitokseen lisäohjeiden saamiseksi.

Seuraaviin ammatillisiin perustutkintoihin ei voi hakea harkinnanvaraisesti

(Jos oppilaitokset valitsevat opiskelijansa pelkän pääsy- tai soveltuvuuskokeen perusteella)

- taideteollisuusalan perustutkinto
- media-alan ja kuvallisen ilmaisun perustutkinto
- tanssialan perustutkinto
- musiikkialan perustutkinto
- sirkusalan perustutkinto
- lentokoneasennuksen perustutkinto
- liikunnanohjauksen perustutkinto
- sosiaali- ja terveysalan perustutkinnossa perustason ensihoidon osaamisala.

Harkinnanvarainen haku lukioon

Opiskelijaksi lukioon voidaan valita harkinnanvaraisen valinnan kautta ainoastaan siinä tapauksessa, että on

- keskeyttänyt peruskoulun,
- ulkomailla suoritettu koulutus,
- opiskellut yksilöllistetyn oppimäärän sekä äidinkielessä että matematiikassa 1.8.2025 mennessä

Lukio arvioi hakijan edellytykset menestyä lukio-opinnoissa sekä opetuskielen taidon.

Muista syistä lukio ei käytä harkinnanvaraista valintaa.

Valintaperusteet lukioon 1/2

Yleislukiot:

Valintaperusteena lukuaineiden keskiarvo

- äidinkieli ja kirjallisuus
- toinen kotimainen kieli
- vieraat kielet
- uskonto tai elämänkatsomustieto
- historia
- yhteiskuntaoppi
- matematiikka
- fysiikka
- kemia
- biologia
- terveystieto
- Maantieto

Huom! Valinnaisaineiden erillisiä arvosanoja ei huomioida keskiarvoa laskettaessa lukuun ottamatta A2- ja B2-kielten valinnaisia arvosanoja.

Lukiolinjat / Erityislukiot

Painotettavat oppiaineet

Joissain lukiokoulutuksissa painotetaan yhtä tai useampaa oppiainetta. Näissä tapauksissa lukiot voivat keskiarvoa laskiessaan ottaa huomioon erityisesti painotettavien oppiaineiden arvosanat.

Pääsy- ja soveltuvuuskokeet

Lukioissa voi olla myös pääsy- ja soveltuvuuskokeita. Niiden pistemäärä voi olla korkeintaan puolet enimmäispistemäärästä. Lukiot voivat myös päättää koepisteiden alarajan, jota alemmilla pisteillä ei voi tulla valituksi vaikka hakijan kokonaispistemäärä näyttäisi riittävän opiskelijaksi ottamiseen.

Muu koulutus, harrastukset tai muut lisänäytöt

Lukiot voivat ottaa huomioon myös hakijan muun koulutuksen, harrastukset tai muita lisänäyttöjä. Lisänäyttöjen pistemäärä yhdessä pääsy- ja soveltuvuuskokeiden kanssa voi olla korkeintaan puolet enimmäispistemäärästä.

Valintaperusteet lukioon 2/2

- Lukiot valitsevat opiskelijat **keskiarvon osoittamassa järjestyksessä**. Jos lukiossa on pääsykoe, ja/tai lukio ottaa huomioon muita lisänäyttöjä, opiskelijat valitaan mahdollisen pääsykokeen ja/tai lisänäytön kokonaispistemäärän osoittamassa järjestyksessä.
- Mikäli useammalla hakijalla on sama keskiarvo tai kokonaispistemäärä, valinnan ratkaisee
 - > hakutoivejärjestys
 - > keskiarvo, johon lasketaan edellä mainittujen arvosanojen lisäksi myös liikunnan, käsityön, kotitalouden, musiikin ja kuvataiteen arvosanat.

Tämän jälkeen saman pistemäärän saaneet hakijat otetaan sattumanvaraisessa järjestyksessä eli arvotaan.

- Lähde: <https://opintopolku.fi/konfo/fi/sivu/perusopetuksen-jalkeisen-koulutuksen-yhteishaun-valintaperusteet>

Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus eli TUVA

- Koulutukseen voi hakea, jos esimerkiksi tarvitsee lisää aikaa jatko-opintojen valintaan, haluaa korottaa perusopetuksen arvosanoja tai tutustua eri jatko-opintovaihtoehtoihin. Valmistavassa koulutuksessa saa valmiuksia jatko-opintoihin ammatillisessa koulutuksessa tai lukiokoulutuksessa.
- TUVAn valintaperusteet kannattaa tarkistaa kunkin hakuvaihtoehdon kohdalta Opintopolusta (kohta Lue Valintaperusteet)
- <https://opintopolku.fi/konfo/fi/sivu/tutkintokoulutukseen-valmentava-koulutus-tuva>
- Alueellisesti tarjonnasta vastaa Omnia: [TUVA-koulutus](#)

Kiitos!

- Lisätietoja tässä esityksessä läpikäytyihin asioihin oman koulun opolta.

